

Milí bratři, milé sestry,

slyšeli jsme teď první a největší slovo Desatera. Ne přikázání, ale slovo. My jsme si sice navykli nazývat tato slova „Desaterem Božích přikázání“ a u toho si občas umíme představit boží „ty, ty, ty“. Ale to, co zde Hospodin vyslovuje, ve skutečnosti přikázání nejsou.

On zde neříká: *Nesmíte mít jiného boha!* Anebo: *Ať vás ani nenapadne, abyste měli jiné bohy!* Vždyť to nemá zapotřebí. Bůh zde mluví ke svému lidu. K těm, které vysvobodil z otroctví – ať už toho historického egyptského, anebo přeneseně: z otroctví hříchu. On promlouvá k těm, kterým daroval skutečnou svobodu. Desatero Božích slov je určeno těm, které Hospodin vyvedl ze smrti do života.

Bůh zde spíše potvrzuje tu vydobytou svobodu. Mluví o změněném stavu svého lidu. *Raduj se, můj lide - ty nemáš nad sebou jiné bohy kromě mě. Já, Hospodin, jsem udělal vše pro to, abys nemusel sloužit a uctívat jiná božstva. Já sám jsem se ti zjevil jako „Bůh tvůj“ - a tak už žádné jiné bohy mít nemusíš. Z toho jsi vyvázan, z toho jsi vysvobozen.*

S tímto evangeliem se Hospodin obrací na své vyznavače. Na ty, kteří si ho váží, kteří jej milují a rádi se budou řídit jeho slovem. Jim - a jen jim – je adresována tato potěšující Boží řeč. Nikomu jinému.

Rozumějte: při dnešním kázání se nemůžeme hněvat na poklesle-pohanské prostředí kolem nás. Bůh nás dnes svým slovem nevede k tomu, abychom znechuceně kroutili hlavou nad druhými lidmi, abychom lamentovali nad tím, čemu všemu dnes lidé kolem nás věří. Dnes se nebudeme povyšovat nad ty, kteří cvičí jógu a věří v reinkarnaci, ani nad ty, kteří se ještě považují za pravé ateisty, anebo věří „v sebe“. Jakoby Bůh říkal: *Mluví dnes jen k vám a jen o vás. To vás jsem vysvobodil z hříchu. A pro vaše dobro jsem se stal vaším jediným Bohem. Už nemusíte mít jiné bohy – z toho jsem vás vyvázal.*

Hospodin zde tedy předpokládá radost svého lidu z jeho záchrany. Předpokládá naši svobodnou poslušnost a oddanost jeho slovu. Nám přece nemusí nic nařizovat. Nemusí nás strašit (třeba peklem), nemusí nám vyhrožovat tresty. On jen oznamuje. Vysvětluje nám naše osvobození od jiných bohů.

Jenže udržet si svobodu, kterou jsme dostali – to není žádný med! To je dřina! Celoživotní práce! Celoživotní zápas! Hospodin od nás tedy na druhou stranu očekává aktivní přístup. Očekává, že rádi přijmeme jeho nabídku: *kromě mě nemějte jiné bohy* – a že na tom budeme pracovat.

A dalo by se říct, že se nám to skutečně v životě daří – nemít kromě Hospodina jiné bohy. Oproti našim početnějším bratrům a sestrám, kteří dnes svatořečí své dva papeže, my žádné svaté neuctíváme. S kultem světců, stejně jako s kultem Marie, matky Páně, jsme my, protestanti, přece dokonale zametli. Dále: Na žádné spiritistické dýchánky nechodíme, duchy zemřelých nevzýváme, z čtenářů horoskopů a vykladačů karet si tropíme legraci. Východní náboženství jsou nám ukradená. A slova „muslim“ a „islám“ vycházejí z našich úst jen s velkým odporem. Takže: Nemáme vedle Hospodina jiné bohy.

Ale my přece dobře víme, že bohem se nám může stát de facto cokoli a kdokoli. Nejen Buddha, ale i počítač.

Jak trefně říká Martin Luther: „*Na co zavěsis a spolehneš své srdce, to je vlastně tvůj Bůh.*“ Tedy: to, co dává smysl mému životu, to je můj bůh. To, k čemu je mé srdce připoutáno, to je můj bůh. A to už stojí za úvahu: Na co já sám „věším“ své srdce? Na co se v životě opravdu spoléhám?

Co vlastně dává smysl mému životu? A ještě jinak: Bez čeho bych se v životě neobešel? Bez čeho si opravdu neumím představit život?

Pro některé to skutečně může být zapnutá televize nebo internet. *Vždyť kdo dnes nestráví pár hodin denně u facebooku, jako by nežil!* Pro jiné je zase velkým nebezpečím zbožštění si druhého člověka. Partnera, potomka nebo nějakého vlivného a důležitého přítele – bez kterého můj život nemá žádný smysl. Pro některé může být bohem sport, pro jiné třeba jídlo a pití. A dalším se v jakési božstvo proměnilo zaměstnání.

Někdo se rád podřizuje diktátorskému „bohu“ veřejného mínění: buď krásný, buď štíhlý, buď fit, buď smart (jak se dnes říká), buď flexibilní, buď dynamický – a tomu dokážou podřídít, obětovat celý život. Pro jiného je bytostně důležité, aby byl známý, slavný, druhými obdivovaný – nebo alespoň „vygooglovatelný“ (vždyť ten, koho dnes internetový vyhledávač Google nenajde, zřejmě asi neexistuje). A ani nemusím zmiňovat tisíciletá božstva sexu, mamonu a násilí.

Mohl bych pokračovat „do aleluja“ – a stejně bych nevyjmenoval všechno, co se vtírá do naší přízně, co si nárokuje stát se naším božstvem, co nás zotročuje a ovlivňuje, co řídí náš život.

Ale stejně se ještě u jednoho božstva zastavím. Tím je dnes všudypřítomný „Růst“. To je – podle mého názoru - současná modla č.1! Začíná to u ekonomiky (ať už domácí nebo světové) – ta přece musí růst! Jinak se svět zřítí do záhuby. Uděláme všechno pro to, abychom dlouhodobě zabezpečili hospodářský růst. A až se nám to začne dařit, budeme zase klidně spát.

A tento „princip růstu“ přenášíme i do osobního života. Výše našeho konta musí růst. Jinak nebudeme klidně spát. Jen to nám přinese úlevu a klid – když budeme stále lépe finančně zajištěni. Vždyť za to, že jsme dětmi živého Boha, si žel nic nekoupíme... Naše zážitky musí růst. Chceme skákat z letadla, pojídat kaviár, pít šampaňské a jezdit do exotických zemí na dovolenou. Už nám lidem nestačí jízda na kole, párek a pivo u stánku, a procházka po lese. Chceme víc. Větší a lepší zážitky.

Také naše společenské postavení musí růst. Náš vliv na okolí musí růst. Jinak náš život nemá velkou cenu.

A naopak máme strach z toho, že se tento růst jednou obrátí v pokles, v úbytek, v úpadek. Mláď ve stáří. Zdraví v nemoc. Bohatství v chudobu. Společenské uznání v zapomnění, nebo hůř: v pohrdání. Síla ve slabost.

Růst - to je božstvo, které se vkradlo i do našich křesťanských společenství, do našich sborů. My, křesťané, chceme početně růst. Naše sbory musí růst. Musíme mít stále více členů. A v souvislosti s tím, že stát nebude donekonečna přispívat na platy farářů, musíme mít stále více solventních členů. Nejlépe: stále více bohatých členů ochotných přispívat do společné kasy. A tam, kde se to daří, tam, kde jsou sbory početné a veliké, anebo alespoň vlastní četné nemovitosti – tam je všechno v pořádku. Tam je Duch svatý při díle, říkají mnozí. Naopak ve sborech, kam dochází jen pár lidí a kde dřou bídu s nouzí, tam je něco zásadně špatně. Bůh na ně zapomněl, anebo spíš oni zapomněli na něho.

Ale této logice růstu nesmíme podlehnout! Počet členů rozhodně není přímo-úměrný kvalitě křesťanského společenství! Může tomu být i naopak! Tam, kde je sbor početný, zásadním způsobem zrazuje evangelium. Třeba naslouchá spíše hlasu svého okolí než hlasu Ježíše Krista. Podbízí se lidem okolo, přizpůsobuje se všem trendům společnosti, jde na ruku konzumnímu životnímu stylu dnešního člověka – a přitom třeba zásadně zanedbává Boží slovo.

Rozhodně tím nemyslím, abychom od této chvíle začali žít zahálčivě, pasivně, ve smyslu: mouchy sežerte si mě. Nemyslím tím, abychom v osobním, společenském i náboženském životě přestali být aktivní. To v žádném případě! Jde o to, abychom si z „růstu“ (a čehokoli jiného) neudělali boha – kterému všechno podřídíme a obětujeme; a bez kterého náš život bude stát za „starou belu“.

Nebudeš mít jiného boha mimo mne. Doslovně tento Boží výrok lze přeložit takto: *Neexistují pro tebe bohové zadní přede mnou.* Bohové zadní. To znamená upozadění. Ti, kteří stojí vzadu – za Hospodinem, v jeho zákrytu, v jeho stínu. Tedy: Hospodin nás osvobodil k tomu, abychom ponechali těmto „zadním bohům“ jejich správné místo. V našem životě má přední, výsadní a jedinečné postavení jen Hospodin sám. To on, a jen on, nás vysvobodil z otroctví hříchu a smrti.

To on – a jen on – nám daroval pravou svobodu a pravý život. To on – a jen on – si tedy zaslouží, abychom jej poslouchali, řídili se podle jeho slova, abychom jej uctívali celým naším životem.

Ti zadní bohové nám pravý život nenabízejí. Naopak. Spíše nás uvrhnou zpět do otroctví, podřídíme-li se jejich diktátu. Spíše nás o svobodu připraví. Oberou o pravý život. Tito „zadní bohové“ nejsou našimi „zachránci“. Podobají se spíše upírům, kteří člověka vysávají, kteří člověka využívají ke svému prospěchu. Pro ně jsme jen vhodným materiálem, ze kterého budou čerpat sílu a život.

Milí bratři, milé sestry, Bůh po nás samozřejmě nechce, abychom žili v nějakém vakuu, vzduchoprázdnu. Abychom se ze strachu před modloslužbou uzavírali před okolním světem do náboženských skleníků. Ne! Užijme jeho dobrých darů. Buďme lidmi tohoto světa. Žijme – nejen tady, ale samozřejmě i tam venku.

Jen mějme na paměti, že svoboda, kterou nám Bůh v Ježíši Kristu vydobyl, nebyla zadarmo. Vlastně byla velmi drahá. Náš život za jeho smrt. Které z tak zvaných „božstev“ po celé tváři země by mohlo o sobě říct totéž? Proto jen Hospodin je naším Bohem. Jen on – a nikdo jiný. Amen.